

Sygn. akt II Ka 591/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Romańska

Protokolant: sekr. sądowy Joanna Kuś

przy udziale B. P. upoważnionego przez Naczelnika Podkarpackiego Urzędu Celno-Skarbowego w P.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2018 r.

sprawy T. B.

oskarżonego o czyn z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

na skutek apelacji wniesionej przez Naczelnika Podkarpackiego Urzędu Celno-Skarbowego w P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 19 czerwca 2017 r., sygnatura akt II K 897/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 591/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2017 r. Sygn. akt II K 897/15 Sąd Rejonowy w Rzeszowie na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 kpk w zw. z art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks umorzył postępowanie karne wobec **T. B.** oskarżonego o to, że:

prowadząc działalność gospodarczą i będąc podatnikiem podatku od towarów i usług, działając czynem ciągłym w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia 2010 r., posługiwał się nierzetelnymi fakturami zakupu VAT, gdzie jako wystawca figuruje firma (...), M., ul. (...); nr (...) z dnia 10.09.2010 r., (...) z dnia 14.09.2010 r., nr (...) z dnia 20.09.2010 r., (...) z 27.09.2010 r., nr (...) z dnia 04.10.2010 r. (...) z dnia 11.10.2010 r., nr (...) z dnia 26.10.2010 r., (...) z dnia 03.11.2010 r., nr (...) z dnia 16.11.2010 r., (...) z dnia 23.11.2010 r., nr (...) z dnia 26.11.2010 r., (...) z dnia 03.12.2010 r., nr (...) z dnia 15.12.2010 r., (...) z dnia 22.12.2010 r., łącznie na kwotę netto 1.144.873,65 zł, i podatku VAT 251.872,20 zł, oraz wystawił nierzetelne faktury sprzedaży, wystawione jako B. T. B. dla firmy (...), K., ul. (...), nr (...) r., z dnia 03.08.2010 r., nr (...) z dnia 12.08.2010 r., nr (...) z dnia 17.08.2010 r., nr (...) z dnia 19.08.2010 r., nr (...) z dnia 27.08.2010 r., nr (...) z dnia 11.09.2010 r., nr (...) z dnia 14.09.2010 r., z dnia 14.09.2010 r., nr (...) z dnia 21.09.2010 r., nr (...) z dnia 27.09.2010 r., nr (...) z dnia 05.10.2010 r., nr (...) z dnia 12.10.2010 r., nr (...) z dnia 27.10.2010 r., nr (...) z dnia 04.11.2010 r., (...) z dnia 16.11.2010 r., nr (...) z dnia 24.11.2010 r., nr (...) z dnia 29.11.2010 r., nr (...) z 04.12.2010 r., nr (...) z dnia 16.12.2010 r., nr (...) z dnia 23.12.2010 r., łącznie na kwotę netto 1.484.244,36 zł i podatku VAT 326.533,76 zł,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

Sąd Rejonowy ponadto na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. R. Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 1018,44 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz na podstawie art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł przez osobę upoważnioną Naczelnik Podkarpackiego Urzędu Celno-Skarbowego w P. i zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 17 § 1 pkt 9 kpk w zw. z art. 414§1 kpk w zw. z art. 113§1 kks poprzez uznanie, że akt oskarżenia w niniejszej sprawie nie został wniesiony przez uprawniony organ tj. prokuratora, lecz przez inspektora kontroli skarbowej będącego finansowym organem postępowania przygotowawczego (do dnia 28.02.2017r.), wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy uzasadniając umorzenie postępowania wskazał, iż wnoszący akt oskarżenia w niniejszej sprawie w dniu 30 listopada 2015r. organ działający w imieniu Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej nie posiadał samodzielnej legitymacji w tym zakresie, gdyż prokurator zatwierdzając w dniu 14 października 2015r. postanowienie o zastosowaniu w stosunku do podejrzanego T. B. postępowania do nieobecnych, w konsekwencji czego zgodnie z art. 176§1 kks ustanowiono dla wymienionego obrońcę z urzędu, de facto objął nadzorem postępowanie przygotowawcze, a zatem akt oskarżenia wymagał zatwierdzenia i wniesienia przez prokuratora w trybie art. 155§1 i 2 kks. Sąd Rejonowy odwołał się przy tym do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2016r. sygn. akt I KZP 13/15.

Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest podstaw do odwoływania się w realiach niniejszej sprawy przez analogię do tezy uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2016r. sygn. akt I KZP 13/15,

Sąd Okręgowy zgadza się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w ww uchwale a przyjętym z aprobatą w orzecznictwie sądów powszechnych i doktrynie, iż przesłanki nadzoru prokuratora nad dochodzeniem prowadzonym przez organ finansowy nie są ujęte wyłącznie w przepisie art. 151c § 2 kks. oraz, że za czynność wykonywaną w ramach nadzoru nad postępowaniem, a nie za czynność jedynie techniczną, należy uznawać przedłużenie śledztwa lub dochodzenia na mocy art. 153 § 1 i 3 kks na dalszy czas oznaczony.

Sąd Okręgowy nie przychyła się natomiast do stanowiska Sądu Rejonowego, iż sytuację zatwierdzenia postanowienia o zastosowaniu postępowania w stosunku do nieobecnych należy zrównać z sytuacją przedłużania dochodzenia. Stwierdzić należy, że czynność zatwierdzenia postanowienia o zastosowaniu postępowania w stosunku do nieobecnych, przewidziana ex lege do wyłącznej kompetencji prokuratora, ma znaczenie podobne jak sytuacje określone w art. 122§2 zd.1 kks, co do których Sąd Najwyższy tej samej uchwale wypowiedział się, że „Sam natomiast fakt, że prokurator w związku z dokonywaniem na wniosek finansowego organu postępowania przygotowawczego czynności procesowych wskazanych w art. 122 § 2 zd. 1 k.k.s., ale nieobjętych działaniem zdania drugiego tego przepisu, został powiadomiony o prowadzeniu danego dochodzenia i w związku z tym zapoznał się nawet z jego materiałami, nie powoduje zaistnienia nadzoru tego organu nad owym dochodzeniem, jeżeli prokurator nie zdecydował jednocześnie o przejęciu danej sprawy do własnego prowadzenia, stosownie do art. 122 § 3 i art. 151c § 2 zd. 1 in fine k.k.s. albo nie zarządził w tej sprawie śledztwa (art. 151a § 2 pkt 4 k.k.s.).”

W omawianej sytuacji prokurator, oceniając zasadność postanowienia o zastosowaniu trybu postępowania w stosunku do nieobecnych, musi stwierdzić, czy spełnione są przesłanki pozytywne (art. 173§1 kks) i nie występują okoliczności wyłączające ten tryb (art. 173 § 2 pkt 1 kks). Ingerencja prokuratora nie sięga tak daleko, jak w sytuacji podejmowania decyzji o przedłużeniu dochodzenia. Dlatego też w sprawach, w których prokurator rozpoznał wniosek finansowego organu postępowania przygotowawczego o zatwierdzenie postanowienia o zastosowanie trybu postępowania wobec nieobecnych (art. 175 § 1 kks), nie obliuguje go do objęcia nadzorem dochodzenia prowadzonego przez finansowy organ postępowania.

Nie jest przekonujący argument za przyjęciem poglądu o objęciu w tej sytuacji procesowej dochodzenia nadzorem prokuratora ten, iż prokurator przed zatwierdzeniem postanowienia wydanego w trybie art. 175 § 1 kks musi zapoznać się z aktami sprawy, gdyż niewątpliwie również każda z decyzji wпадkowych wskazanych w art. 122§2 zd.1 kks takiego zapoznania się wymaga.

Niewątpliwie najważniejszym argumentem wyrażonym przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie jest ten, że zdaniem tego Sądu zatwierdzenie przez prokuratora postanowienia wydanego na podstawie art. 175§1 kks przesądza o jego dalszym toku, stosowaniu szczególnego trybu, który prowadzi do obligatoryjnej obrony zgodnie z art. 176 § 1 kks.

Zdaniem Sądu Okręgowego w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, okoliczność tego, iż zatwierdzenie postanowienia prowadzi do obligatoryjnej obrony, co w domyśle wg Sądu I instancji powinno zrównywać tę sytuację z sytuacją określoną w art. 151c§2 kks, nie przekonuje do przyjęcia poglądu wyrażonego przez Sąd Rejonowy. Ustawodawca wyraźnie wskazał, że nadzór prokuratora nad postępowaniem karnoskarbowym jest obowiązkowy w przypadku stwierdzenia okoliczności wymagających obrony obligatoryjnej z art. 79 § 1 kpk (art. 151c§2 kks), zaś art. 79§1 kpk nie obejmuje sytuacji określonej w art. 176§1kks.

Natomiast odnośnie znaczenia decyzji o zatwierdzeniu albo braku zatwierdzenia postanowienia o zastosowaniu trybu postępowania w stosunku do nieobecnych, to wskazać należy, że dotyczy ona zasadności określonego trybu postępowania, ale nie warunkuje jego dalszego bytu w tym znaczeniu, jakie niesie za sobą decyzja o przedłużeniu bądź nieprzedłużeniu dochodzenia. Jeśli bowiem prokurator zatwierdzi postanowienie wydane w trybie art. 175 § 1 kks, to konsekwencje są takie, że zgodnie z art. 174 kks w dalszym postępowaniu w stosunku do nieobecnych nie stosuje się przepisów, których stosowanie wymaga obecności oskarżonego lub podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej, natomiast jeśli prokurator nie zatwierdzi postanowienia, to w dalszym toku postępowania w pełni należy stosować ogólne jego normy bez odstępstw przewidzianych w art. 174 kks, decyzja prokuratora nie oznacza zaś konieczności zakończenia postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 437§2 kpk uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, który przeprowadzi postępowanie z uwzględnieniem tego, iż w sprawie akt oskarżenia został wniesiony przez uprawnionego oskarżyciela.